

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การออกคำสั่งทางปกครองของแพทยสภาในคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบ
วิชาชีพเวชกรรมจะอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

แพทยสภาได้มีหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ พส.๐๑๑/๑๓ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า เนื่องจากแพทยสภามีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และการพิจารณาคดีจริยธรรม โดยในการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หากสมาชิกผู้ขอมีเอกสารถูกต้องครบถ้วน แพทยสภาสามารถออกใบอนุญาตดังกล่าวได้ภายในสามสิบวันตามที่มาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนด แต่ในการพิจารณาคดีจริยธรรมตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ และตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต้องใช้เวลาในการพิจารณามากกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงขอหารือว่าการพิจารณาคดีจริยธรรมของแพทยสภาต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของแพทยสภา โดยมีผู้แทนแพทยสภาเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓๙/๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ บัญญัติให้การออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือในเรื่องใด หากมิได้มีกฎหมายหรือกฎกำหนดระยะเวลาในการออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นไว้เป็นประการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน การออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมาย โดยผลของการออกคำสั่งทางปกครองนั้นก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ยื่นคำขอ (Administrative act on request) เช่น การออกใบอนุญาตในการประกอบกิจการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการขออนุญาต การออกหนังสือรับรอง การรับจดทะเบียน การอนุญาต

^๑ มาตรา ๓๙/๑ การออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือในเรื่องใด หากมิได้มีกฎหมายหรือกฎกำหนดระยะเวลาในการออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นไว้เป็นประการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของเจ้าหน้าที่ ที่จะกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง

หรือการอนุมัติ มาตรา ๓๙/๑ จึงได้กำหนดระยะเวลาในการออกคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นการป้องกันการพิจารณาที่ล่าช้าจนเกินสมควรหรือการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ และเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่จะได้รับการพิจารณาทางปกครองและการออกคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่สมควร

ส่วนกรณีที่เป็นการขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ขอ (Administrative act ex-officio) เช่น คำร้องเรียน คำกล่าวหา หรือคำกล่าวโทษ โดยผลของคำสั่งนั้นจะกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวโทษ ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติมาตรา ๓๙/๑ ที่เป็นการณ้เจ้าหน้าที่จะพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองเพื่อให้สิทธิต่าง ๆ แก่ผู้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่สมควรรับแต่ได้รับคำขอ ประกอบกับการพิจารณาทางปกครองเพื่อออกคำสั่งทางปกครองกรณีที่เป็นการร้องเรียน การกล่าวหา หรือการกล่าวโทษนั้น ไม่ได้เป็นการพิจารณาในเรื่องความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารเท่านั้น แต่มีความจำเป็นจะต้องได้พยานหลักฐานที่เพียงพอและมีน้ำหนักรับฟังได้ตามคำร้องเรียน คำกล่าวหา หรือคำกล่าวโทษ โดยเฉพาะการนำพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา หรือการฟังคำพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ อาจใช้ระยะเวลามากกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวโทษ ซึ่งเป็นคู่กรณี ด้วยเหตุนี้ การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครองที่เป็นหนังสือให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๓๙/๑ จึงมิได้เป็นการกำหนดที่มีความมุ่งหมายที่จะใช้บังคับกับกรณีที่มีการร้องเรียน การกล่าวหา หรือการกล่าวโทษ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการในลักษณะเป็นโทษ เป็นภาระหรือเพิกถอนสิทธิของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นการใช้บังคับกับการออกคำสั่งทางปกครองที่เป็นการให้สิทธิหรือประโยชน์เท่านั้น

ดังนั้น การออกคำสั่งทางปกครองของแพทยสภาในคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ และข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๘